Cofnodion y Grŵp Trawsbleidiol

Cofnodion y Cyfarfod:

Teitl y Grŵp Trawsbleidiol:	Trafndiaeth Gyhoeddus
Dyddiad y cyfarfod:	14.12.21
Lleoliad:	Cynhaliwyd drwy Zoom

Yn bresennol:

Aelodau o'r Senedd:	
Enw	**Plaid**
Carolyn Thomas (Cadeirydd)	Llafur
Natasha Asghar	Ceidwadwyr
Altaf Hussain	Ceidwadwyr
Eleri Griffiths (yn cynrychioli Heledd Fychan AS)	Plaid Cymru

Unigolion Allanol		
Enw	**Sefydliad**	**Swydd**
Joshua Miles	CPT Cymru	Cyfarwyddwr (Ysgrifenyddiaeth)
Jo Foxall	PTI Cymru	
Scott Pearson	Newport Transport	Rheolwr Gyfarwyddwr
David Beer	Ffocws ar Drafnidiaeth Cymru	Uwch Reolwr Cymru
Colin Thomas	Newport Transport Ltd	Rheolwr Masnachol a Phrosiectau
Jane Reakes-Davies	First Cymru Buses Ltd	Rheolwr Gyfarwyddwr
Lee Robinson	Trafnidiaeth Cymru	Cyfarwyddwr Gogledd Cymru (Bysiau)
Christine Boston	Sustrans	Cyfarwyddwr
Barclay Davies	Defnyddwyr Bysiau Cymru	Cyfarwyddwr
Cyngh William Powell	Ffocws ar Drafnidiaeth	Aelodau'r Bwrdd
Kaarina Ruta	Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	
Sian Donovan	Pedal Power	
Peter Kingsbury	Rail Future	

Rhiannon Jane-Raftery	Rhwydwaith Rheilffyrdd Cymunedol	
Rhiannon Hardiman	Living Streets	Rheolwr yng Nghymru
Lewis Brencher	Trafnidiaeth Cymru	Cyfarwyddwr Cyfathrebu
Peter Daniels	Cyngor Sir Ddinbych	
Chris Cheek	2FM	Rheolwr Gyfarwyddwr
Henry Davies	Swyddfa Huw Irranca-Davies	
Richard Cope	ATCO	Cadeirydd
Richard Hoare	Bws Arriva Cymru	
Chris Owens	Alpine Travel	
Martin Murphy	Uno'r Undeb	
Eleri Griffiths	Yn cynrychioli Heledd Fychan AS	

Ymddiheuriadau:

Enw:	**Teitl:**
Heledd Fychan	Plaid Cymru
Huw Irranca-Davies AS	Llafur
Llyr Huws Gruffydd	Plaid Cymru

Crynodeb o'r cyfarfod:

Agorodd y Cadeirydd y cyfarfod ac esboniodd bwysigrwydd y materion i'w trafod gyda'r grŵp, ac amlygodd yn benodol bwysigrwydd trafnidiaeth gyhoeddus i'r economi ac i gymdeithas yng Nghymru.

Cyflwynodd y Cadeirydd y ddau siaradwr ar gyfer y drafodaeth. Y cyntaf i wneud cyflwyniad oedd David Beer o Ffocws ar Drafnidiaeth Cymru. Rhoddodd David ddata o ran gwasanaethau bysiau a threnau a gasglwyd gan y sefydliad.

Tynnodd David sylw at y pryderon oedd gan deithwyr am iechyd cyhoeddus, a sut roedd hyn yn achosi peth petruster o ran defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus. Nododd ymhellach fod canlyniadau'r arolwg yn dangos y byddai'r petruster hwn yn duedd hirdymor, a bod tystiolaeth am ostyngiad yn y gyfradd o ddefnyddwyr bysiau a oedd arfer â defnyddio bws 5 gwaith neu ragor yr wythnos cyn y pandemig, o 26 y cant i 19.6 y cant ar ôl y pandemig. O ran y rheilffyrdd, awgrymodd 15 y cant o ymatebwyr yr arolwg na fyddent yn defnyddio rheilffyrdd yn y dyfodol.

Roedd ystadegau David hefyd yn dangos bod Cymru ar ei hôl hi o gymharu â'r Alban a Lloegr o ran faint o deithwyr a oedd yn dychwelyd. Ychwanegodd mai'r ffactorau allweddol i fynd i'r afael â nhw oedd; rhoi sicrwydd i gwsmeriaid ei bod yn ddiogel i ddychwelyd, egluro sut yr ymdrinnir

â gorlenwi, gwneud trefniadau glanhau yn weladwy, atgyfnerthu’r neges o ran rheolau Covid-19 a negeseuon cyfoes a chyson.

Chris Cheek oedd y nesaf i wneud cyflwyniad, ac roedd ef yn canolbwyntio ar gynaliadwyedd gwasanaethau bws yn y dyfodol. Esboniodd y tybiaethau sy'n sail i'w fodel, a'r ffynonellau data a ddefnyddiodd. Tynnodd sylw at newidiadau allweddol mewn rhai meysydd, er enghraifft, effaith gweithio gartref ar batrymau teithio i’r gwaith, y newid i siopa ar-lein sy’n arwain at lai o deithiau siopa, a rhagor o addysgu ar-lein sy’n lleihau’r galw o ran myfyrwyr.

Mae’r model a gyflwynir yn awgrymu y bydd y galw yn adfer i 89 y cant y lefelau cyn Covid-19 erbyn diwedd 2023, ac mae’n debygol o aros ar y lefelau hyn tan 2030 heb unrhyw ymyriadau eraill. Byddai hyn yn gofyn am newidiadau i lwybrau ac amlder, i fod yn gynaliadwy. Ei awgrym ef oedd mai newid moddol oedd y ffordd orau o ddylanwadu yn hyn o beth, a chanolbwyntio ar fuddsoddi mewn seilwaith, ar sicrhau gweithredwyr bysiau arloesol a deinamig sy’n ymateb i dwf, a fflyd sy’n gwaredu llai o allyriadau.

Diolchodd y cadeirydd i'r cyflwynwyr a gwahoddodd bawb i ofyn cwestiynau. Roedd y drafodaeth yn canolbwyntio’n bennaf ar ymyriadau sy’n cefnogi teithwyr i ddychwelyd, fel y cynlluniau bysiau am ddim yn Abertawe a Chasnewydd, a theithio am bris gostyngol yng Nghaerdydd. Amlygwyd bod mynd i'r afael â thagfeydd traffig, ac ailddyrannu gofodau hefyd yn flaenoriaethau allweddol ar gyfer gweithredu. Ystyriwyd bod marchnata rhagweithiol yn allweddol, a byddai hwn yn destun un o gyfarfodydd y Grŵp Trawsbleidiol hwn yn y dyfodol.

Cynigiodd y Cadeirydd ysgrifennu at y Gweinidog, i grynhoi’r data a’r drafodaeth a gafwyd yn y cyfarfod.